

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ШКОДОЧИННИХ ОРГАНІЗМІВ СМОРОДИНИ ЧОРНОЇ В УМОВАХ УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ

Чебан О.О., Король О.В., Малеш І.В.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

При вирощуванні смородини існує цілий ряд негативних факторів, які можуть суттєво знизити її урожайність. Шкідники, в тому числі і комахи-фітофаги у процесі свого розвитку здатні призвести до значних відхилень від належних кількісних та якісних показників урожаю смородини. Хімічний метод захисту є найбільш дієвим, тому пошук ефективних пестицидів є актуальним.

Метою нашої роботи було: встановити ефективність окремих інсектицидів проти основних шкідників смородини чорної в умовах Ужгородського району.

За період фітосанітарних обстежень нами виявлено чотири види шкідників, а саме довгоносик сірий бруньковий, павутинний кліщ, смородинова склівка, листкова галова попелиця. Насамперед, серед комплексу фітофагів домінуючими були довгоносик сірий бруньковий та листова галова попелиця.

Використання інсектицидів хімічного та біологічного походження у процесі вегетації рослин суттєво зменшувало чисельність фітофагів. Так, хімічні пестициди Каліпсо та Енжіо вже на першу добу від дня проведення обприскувань рослин знижувати чисельність довгоносика на рівні 92-95%, тоді як дія біологічних препаратів Актофіт та Гаупсин М почала проявлятися лише на третю добу. Ступінь

технічної ефективності препаратів біологічного походження був дещо меншим від хімічних і становив 88-90% та 78-85% відповідно. Розрахунки технічної ефективності досліджуваних препаратів проти попелиць коливалися майже у тих самих межах, що і проти довгоносиків. Так, пестициди Каліпсо та Енжіо володіли на першу добу від застосування технічною ефективністю на рівні 90%, а біологічні препарати Актофіт та Енжіо – в межах 84 та 78% відповідно. На третю добу при використанні хімічних та біологічних інсектицидів попелиць не виявлено, що вказує на максимальну ефективність їх діючих речовин.

Хімічні інсектициди протягом 14 днів від проведення захищали рослини смородини від довгоносиків та попелиць, тоді як ефективність після використання біологічних препаратів не була такою тривалою. Вже на 10 добу з'явилися нові колонії попелиць, що створювало передумови повторних обприскувань рослин. Однак, вважаючи, що кількість генерацій попелиць значна і до періоду збору урожаю менше за 30 днів, то саме біологічним інсектицидам повинна надаватися перевага при виборі препаратів у системі захисту смородини у другій половині вегетації рослин.

Таким чином, для успішної регуляції чисельності фітофагів на смородині можна рекомендувати початкові обприскування насаджень препаратами хімічної групи, а ближче до збору ягід – біологічними інсектицидами, що дасть змогу отримати якісний та екологічно безпечний урожай.